

Świat przyszłości

klasy IV-VI
Karta pracy dla ucznia

Opracowanie
Kalina Haniak

Ilustracje
Agata Front

Kraków 2020

Partnerzy projektu

Koordinacja projektu

Projekt dofinansowany ze środków
Ministerstwa Edukacji Narodowej

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

I LEKCJA

Na wykonanie zadania masz 30 minut.

ĆWICZENIE 1.

- a) Za chwilę usłyszysz nagranie o dwóch wynalazcach – opowiadanie Stanisława Lema pt.: „Jak ocalał świat”. Aby lepiej je zrozumieć, przeczytaj uważnie informacje na temat pisarza, które znajdziesz poniżej i wykonaj ćwiczenie pod tekstem. W razie potrzeby skorzystaj ze słownika.

Stanisław Lem (1921-2006) –

pisarz gatunku **science fiction (fantastyka naukowa)**, najczęściej tłumaczony polski twórca, był kandydatem do Nagrody Nobla. W swoich utworach opisywał rozwój nauki i techniki, a także pokazywał naturę człowieka. Mimo że Lem pisał o przyszłości, jego teksty są komentarzem do współczesnej jemu i nam rzeczywistości. Aby nazwać wymyślone przez siebie zjawiska w świecie przyszłości, **Lem stosuje wiele neologizmów** (wymyślonych słów, których nie ma w słowniku). „Jak ocalał świat” to opowiadanie z tomu „Cyberiada” (1965), który przedstawia międzyplanetarne przygody dwóch konstruktorów: Trurla i Klapaucjusza.

- b) Jakie elementy kojarzą Ci się z literaturą fantastycznonaukową (**science fiction**)? Wykonaj ćwiczenie online, które znajdziesz tutaj: <https://wordwall.net/play/3614/191/877>.

ĆWICZENIE 2.

Wysłuchaj jeden raz opowiadania „Jak ocalał świat” i wykonaj poniższe ćwiczenia. Nagranie znajdziesz tutaj:

https://drive.google.com/drive/folders/1s-rK9ZRcY1TCotP_wQVIMF4qb9S4imyW?usp=sharing.

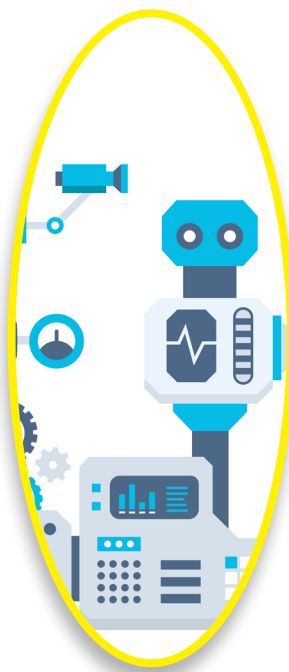
a) Uzupełnij streszczenie zgodnie z nagraniem i Twoją wiedzą na temat twórczości Lema. Wpisz brakujące informacje, odpowiadając na pytania w nawiasach. Uważaj na poprawną formę wyrazów!

Opowiadanie Stanisława Lema „Jak ocalał świat” najprawdopodobniej dzieje się (kiedy?) Bohaterami są dwaj (kim z zawodu są bohaterowie?) : Trurl i Klapaucjusz. Maszyna (czyja?) potrafiła robić wszystko na (ile liter alfabetu?) (Kto?) , testując maszynę, niemal (co zrobił?)

b) Uporządkuj wydarzenia w kolejności chronologicznej, zgodnie z przykładem. W razie potrzeby skorzystaj ze słownika.

- ...1.. Powstanie maszyny, która tworzy wszystko na literę „n”.
- Rozpoczęcie likwidacji świata.
- Testowanie wynalazku przez gościa.
- Utworzenie odwrotności wszystkiego co istnieje (nice)*.
- Zatrzymanie maszyny.
- Sprawdzanie maszyny przez konstruktora.
- Uratowanie świata.
- Stworzenie nauki przez maszynę.

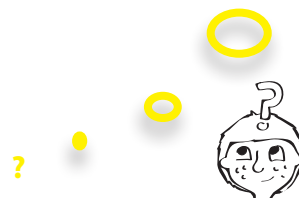
* nice – dawniej: lewa, odwrotna strona czegoś; dziś mówimy: przewrócić/obrócić/wywrócić coś na nice, czyli na lewą stronę

ĆWICZENIE 3.

a) **Przeczytaj poniższe zdania. Następnie wysłuchaj opowiadania po raz drugi i wybierz zakończenia zdań, które są najbardziej zgodne z treścią nagrania. Tylko jedna odpowiedź jest poprawna.**

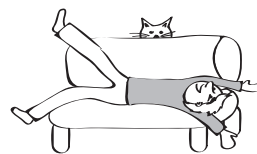
1. Gdy Klapaucjusz odwiedził Trurla, maszyna
 - a) była w trakcie testów.
 - b) działała doskonale.
 - c) wymagała poprawek.
2. Twórca maszyny był
 - a) niepewny jej działania.
 - b) zadowolony z maszyny.
 - c) dumny z efektów pracy.
3. Gdy Trurl zachwalał maszynę, Klapaucjusz poczuł
 - a) zazdrość.
 - b) podziw.
 - c) pogardę.
4. Klapaucjusz długo testował maszynę i dawał jej trudne zadania, ponieważ
 - a) nie był pewny jej działania.
 - b) był ciekawy efektów jej pracy.
 - c) chciał upokorzyć Trurla.
5. Maszyna Trurla
 - a) miała problemy z wykonaniem poleceń.
 - b) wszystkie zadania zrobiła wzorowo.
 - c) nie zrealizowała jednego z zadań.
6. Gdy maszyna zaczęła tworzyć nicość, Klapaucjusz poczuł
 - a) satysfakcję.
 - b) przerażenie.
 - c) niepokój.

b) **Zastanów się nad odpowiedziami na poniższe pytania. Nie musisz ich zapisywać.**

* Jak oceniasz zachowanie Klapaucjusza i dlaczego?

* Jak oceniasz stworzoną przez Trurla maszynę? Czy takie urządzenie powinno istnieć i dlaczego?

CZAS NA PRZERWĘ – 10 MINUT

Świetna robota! Teraz czas na odpoczynek.

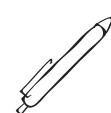
Pamiętaj, aby wrócić do pracy punktualnie za 10 minut.

W czasie przerwy przejdź się po domu i znajdź przedmioty/urządzenia, które mogą być niebezpieczne, jeśli źle się ich użyje.

Podziel się z nami swoim spostrzeżeniami – wyślij zdjęcia. Powodzenia!

II LEKCJA

Na wykonanie zadań masz 30 minut.

ĆWICZENIE 4.

Poniższe ćwiczenia będą dotyczyć wybranych fragmentów opowiadania. Twoim zadaniem będzie skupić się na słownictwie.

a) Wysłuchaj nagrania, które znajdziesz tutaj:

https://drive.google.com/drive/folders/1AF5_WIPi-za578Yy4MMDzQy86fJDmugW?usp=sharing.

Następnie wykonaj ćwiczenie online, w którym należy połączyć wyrazy z tekstu z obrazkami (poniżej możesz zanotować znaczenie tych słów). W razie potrzeby skorzystaj ze słownika. Oto link do ćwiczenia: <https://wordwall.net/play/3617/975/155>.

b) W tym nagraniu usłyszysz neologizmy (wyrazy wymyślone przez pisarza):

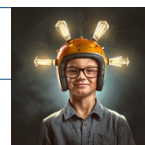
<https://drive.google.com/drive/folders/1sxpjcwBW97vQ9eNiOfSZfMreE8Z2ywFK?usp=sharing>.

Zastanów się, co Ci one przypominają i wymyśl, co to może być – użyj tylko swojej wyobraźni. ??

kambuzele -

murkwie -

pćmy -

- c) Z tej części opowiadania wypisz wszystkie rzeczowniki na „n”, które usłyszysz (możesz wysłuchać nagrania kilka razy):

<https://drive.google.com/drive/folders/1F2mvNlvOofEcKOa6vLkMfCMZzApNUGx4?usp=sharing>.

Sprawdź w słowniku ich pisownię i, w razie potrzeby, znaczenie. Następnie uzupełnij regułę ortograficzną umieszczoną w ramce – wybierz jeden z wyrazów podanych w nawiasie.

Cząstkę NIE z rzeczownikami zawsze piszemy(łącznie / rozdzielnie).

SPOTKANIE Z GRUPĄ

Pamiętaj, aby po 15 minutach połączyć z grupą. Gotowy / Gotowa? Zapraszamy!

ĆWICZENIE 5.

To ćwiczenie wykonamy w grupach. Będziecie współpracować online. Gdy zostaniecie podzieleni, uzupełnijcie tę część tabeli, którą przydzielili Wam nauczyciel. W ciągu 5 minut postarajcie się zapisać jak najwięcej pomysłów, korzystając z wiadomości zdobytych na lekcji, ilustracji pod ramką oraz własnych doświadczeń.

ZALETY WYNAŁAZKÓW

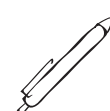

WADY WYNAŁAZKÓW

ZALETY WYNAŁAZKÓW**WADY WYNAŁAZKÓW**

ĆWICZENIE 6.

Teraz będziemy pracować w parach. Przedyskutuj z kolegą/koleżanką, czy wynalazki mają więcej zalet czy wad. Uzasadnij swoje stanowisko. Macie na to 5 minut. Po tym czasie przedstaw grupie zdanie Twojego współrozmówcy.

PRACA DOMOWA

Wyobraź sobie, że żyjesz w świecie z opowiadania „Jak ocalał świat”, ale kilkadziesiąt lat po tym, jak Klapaucjusz niemal zniszczył wszystko, co istnieje. Napisz list prywatny do Klapaucjusza, w którym ocenisz jego zachowanie. W swoim liście:

- poinformuj, dlaczego piszesz,
- opisz, jak teraz wygląda życie na świecie bez usuniętych elementów,
- oceń zachowanie Klapaucjusza (pamiętaj o kulturze osobistej),
- napisz, co konstruktor mógłby zrobić, aby naprawić swój błąd.

Pamiętaj o wszystkich elementach typowych dla listu prywatnego (miejscowość i data, zwrot powitalny, zwrot pożegnalny, podpis).

Gdy Twój tekst będzie gotowy, prześlij go do mnie. Na pewno dasz radę! Powodzenia.

